

Mixail Qusmanın Ümummilli Lider Heydər Əliyev haqqında nadir xatirələri

Rusiyann TASS İnformasiya Agentliyinin baş direktorunun birinci müavini Mixail Qusman CBC televizyonunun efrində Ümummilli Lider Heydər Əliyev haqqında nadir xatirələrini bəltişüb, Heydər Əliyevin Azərbaycanın inkişafına ister sovet dövründə, istərsə də müstəqillik illərində verdiyi töhfələr barədə söhbət açıb. AZORTAC Mixail Qusmanın "Bu gün aktualdır" verilişinin aparıcısı Sənan Rzayevə verdiyi müsahibənin tam mətnini təqdim edir.

Aparıcı: Verilişimizin bugünkü buraxılışının qonağı TASS İnformasiya Agentliyinin baş direktorunun birinci müavini Mixail Qusman. Salam, Mixail Solomonoviç, bizim efirə xoş gelmişsiniz.

Mixail Qusman: Axşamınız keyir.

Aparıcı: Mixail Solomonoviç, səhbətinizin əsas mövzusuna keçməzdən əvvəl tamaşaçılarımla xatırladıram ki, biz həm CBC televizyonunun efrindirik. Səhbətinizin mövzusuna gəldikdə isə, bu gün biz Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri, Azərbaycan tarixində rolunu lazıminca qiymətləndirmək çətin olan dövlət xadimi Heydər Əliyev haqqında danışacaq. Məhz bu səbəbdən onu müsəvir Azərbaycan dövlətinin memarı adlandırmışdır. Məsələ burasındadır ki, bu gün, dekabrın 12-də əsasən sizin köməyinizdə onun həyat yoluna nəzər salmağa çalışacaq. Xüsusi olaraq vürgulamaq istəyirəm, sizin fikriniz bidden ötrü həm də ona görə vacibdir ki, siz onu şəxsen tənqidiyiniz. Mixail Solomonoviç, həm bu il, həm de deyərdim ki, keçən il 12 dekabr ərəfəsində fikirləşirik ki, Heydər Əliyevin Azərbaycan üçün planlaşdırıldı, Azərbaycan üçün arzu etdiyi məsələlərin çoxu 2020-ci il Vətən müharibəsi neticəsində reallaşıb. Bu barəde sizin fikrinizi bilmək istərdim.

Mixail Qusman: Sizin icazinə mən bir qədər başqa məqəndən başlayardım. Dekabrın 12-si həmşəlik yadda qalan tarixlərdəndir. Bu, Heydər Əliyevin anım gündür və bu gün tekə indiki nəslin deyil, bütün möhtəşəm nəsillərin qəlbində həmşə əksədə verəcək. Onun həyatının iki günün əlamətdərində: doğulduğu 10 may və döyünsünü dəyişdirdi 12 dekabr günləri. Bu günlər insanların yaddaşında ebedi qalacaq. 1923-cü il mayın 10-dan - o, doğulduğu gündən dünəyini dəyişdiyi güne qədər inanılmaz dərəcədə zəngin, möhtəşəm həyat yolu keçib. Heydər Əliyevin müsəvir tarixdə, dünya tarixində xidmətləri misilsizdir. Ona görə ki, hələ sovet dönməndə məhz onun Azərbaycan Respublikasının rəhbəri vezifəsində istədiyi dövrə Azərbaycan eله respublika oldu ki, bütün qalan respublikalar ona oxşamağa çalışırdılar, Azərbaycanın praktiki olaraq qalan bütün respublikalardan iżrələdi id. Təsədüfi deyil ki, mən oxvatlı sovet lideri Leonid İllich Brejnev'in doğma respublikamız haqqında dediyi sözləri tez-tez xatırlayıram. Brejnev və vaxt Heydər Əliyevin başçılığı etdiyi respublika barədə "Azərbaycan iri addimlarla iżrələyir" demişdi. Təsəffii ki, vaxt və ifadə bütün Sovet İttifaqının yayılmışdı, Azərbaycanın bütün plakatlarında, şüurlarında bu sözler yazılırdı. Lakin fikir verin, Leonid İllich bu frazani düşünərək demişdi. Bu, sadəcə, gözəl fraza deyildi, bu, açıq deyək, bütün digər respublikalarla müqayisədə Azərbaycanın göstərdiyi qəhrəmanlığın

möhtəşəm siyasi istədədi və inسانı keyfiyyətli ile təməlini qoynuq gelecek ölkənin nicatı məhz Heydər Əliyevle bağlıdır. Belə de oldu. Heydər Əliyev Azərbaycanın uğuruma yuvaranmasını dəyandırımaq, ölkənin parçalanmasının qarşısını almağa, Prezident kimi keyfiyyəti nəticəsində müstəqil Azərbaycanın təməlini qoymağa nail oldu. Azərbaycan Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyev bu işi davam etdirdi. Ona görə də biz Azərbaycanın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevi müsəvir Azərbaycanın xilaskarı, indiki Prezident İlham Heydər oğlu Əliyevi müsəvir Azərbaycanın qurucusu adlandırmıqda haqqılıq.

Aparıcı: Mixail Solomonoviç, siz TASS-in binası barədə dənişdiniz. Deməliyim ki, hətta sonra, artıq müstəqil Azərbaycan dövründə Heydər Əliyev Moskvaya gələndə bu binada olur, orada böyük mətbuat konfransları keçirirdi. Xatırladığım qədər siz bu mətbuat konfranslarına moderatorluq etməsiniz. Mən fürsətdən istifadə edərək öyrənmək istərdim, auditoriya onu nece qarşılıyordu, belə ənsiyyatdan sonra jurnalistlərdən hələ də xatırlayırlar. Bütün bunlar işləmədi. Indi bu sözər məsələn həyatına, işinə güclü təkan verdi.

Yaxud başqa bir hadisə - suda batmış gəmi ilə bağlı, sanki unudulmuş facieli hadisə: iki gəminin toqquşması nəticəsində çoxsaylı insan hələk olmuşdu. Bu, həm iqtisadiyyata, həm mədəniyyətə, həm içtimai-siyasi həyatə, həm elmə, bir sözə, ölkə həyatının hər sahəsinə aid idi.

Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heydər Əliyevin həyatının növbəti mərhələsi artıq Moskva, Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun tərkibində, istədiyi dövrə bağlıdır. O, SSRİ Nazirler Soveti sədrinin birinci müavini olarkən ümumittifaq miqyaslı nəhəng yüksək öz ciyinləri üzərinə götürdü. Müsəvir gənc nəsil Sovet İttifaqının necə mürəkkəb, böyük, çox-faktori, çoxsəviyyəli, çox ciddi iqtisadiyyata malik olduğunu çətin təsəvvür edə bilər. Heyd